

Dezső István

*A nyolc boldogság
és a szentatyák*

Szalézi Művek

54. Kómüves Éva
AZ ESZMÉNYI LEÁNY
128 oldal, alapár 1.50 P
-

55.
**A BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA
KÖVETÉSE**
Latinból fordította Dezső István
112 oldal, alapár 2.— P
-

56. Erdey Ferenc
**ENGESZTELJUNK
KERESZTVISELÉSELI**
136 oldal, alapár 1.50 P
-

57. Erdey Ferenc
ENGESZTELJUK MÁRIA SZIVÉTI
123 oldal, alapár 1.50 P
-

58. Newman—Szunyogh
NAGYPÉNTEK
104 oldal, alapár 1.50 P

A NYOLC BOLDOGSÁG
ÉS A SZENTATYÁK

A NYOLC BOLDOGSÁG ÉS A SZENTATYÁK

Szemelvények Aquinói Szent Tamás
„Catena Aurea“ c. művéből

Fordította

DEZSŐ ISTVÁN

SZALÉZI MŰVEK

**Nihil obstat. Carolus Szitkey Soc. Sal., cen-
sor dioecesanus. Imprimatur. No. 1849/1945.
Vacii, die 29-a Julii 1945. † Josephus Epi-
scopus.**

**9589. — Szalézi Művek, Don Bosco Nyomda.
(Felelős: Kenéz János.)**

BEVEZETÉS

A kereszténység első századainak a lelkivilágába és gondolkozásába vezet be ez a kis könyvecske, éppen a krisztusi boldogság útján.

Aquinói Szent Tamás domonkosrendi szerzetes és egyháztudós (1221—1274) a négy evangélium szövegéhez összegyűjtötte a szentatyák műveiből a megfelelő részt és 1264-ben IV. Orbán pápának a Szent Máté evangéliumot, később a pápa halála után Hannibald áldozópap-bíborosnak a többi evangéliumot magyarázó szent, atyai jegyzeteket adta át latin nyelven.

Attól kezdve kolostorok lakói másolták le a szentatyáknak ezt az értékes evangéliumi magyarázatait.

A könyvnyomtatás megindulásával 1470-ben „Catena aurea” („Aranylánc”) címen adták ki legelőször a négy evangélium magyarázatát. Azóta több helyen is újra kiadták. Az itt közölt rész a turini Marietti cég 1925 évi kiadásából való.

Megjegyzem, 1942-ben a vásár- és ünnepnapok evangéliumok magyarázó része már magyarul is megjelent a Szalézi Művek kiadásában: „Jézus evangéliuma és a szentatyák” címen.

Adja Isten, hogy ez a néhány ősrégi keresztény gondolat a keresztény ősök hitvalló életéhez és egyben igazi, lelki boldogságához is közelebb vezessen bennünket!

Felcsút, 1944 augusztus 20-án, Szt. István királyunk ünnepén.

DEZSŐ ISTVÁN

A BOLDOGSÁGOT JÉZUS ADJA.

Boldogság után epedő lelkeknek beszél Jézus. Nekik mondja el örök, változhatatlan igéit a Boldogság hegyén. Bárcsak megértenők mindannyian, hogy az Igazság szól hozzánk és igazat is mond nekünk. Minden szava igazság.

A ti utaitok nem az én utaim, úgymond az Úr. Mert amennyivel magasabbak az egek a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál. (Iz. 55, 8.)

„Az én országom nem e világból való...

„Én arra születtem és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki igazság-

ból való, hallgat az én szómra.” (Ján. 18, 36—37.)

Az örök boldogságról szóló oktatásaiban erre tanít minket az Úr Jézus:

1. Ne keresd a mulandókat, — de minden erőből keresd az örökkévalókat. Ne tapadjon földhöz, vagyionhoz, pénzhez vagy élvezethez a szíved, — hiszen te Istené vagy, azért elszakíthatatlanul légy is Vele.

2. Ne indulat, ösztönös hajlam vagy rendetlen önzés vezessen életedben; — hanem az értelmes szív szeretete irányítsa minden cselekedetedet.

3. Ne sírj kicsinységeken, ne aggódj értéktelen dolgok miatt; de őszintén fájlald, hogy még szándékos, akaratos, törekvésed, küzdelmed, fájdalmad, testi-lelki kereszted nem egészen az Istené.

4. Ne a világ hiúsága, dicsősége vagy nagysága kösse le az érdeklő-

désedet, — hiszen te többre vagy hivatva. Istengyermeki öntudattal kutasd az isteni és örök élet törvényeit, és megbecsülhetetlen kincsek-re találsz.

5. Szeretet, mindenkit boldogító szeretet kell neked. — Azért ne neheztelj, ne haragudj senkire sem. Mindenki-ben Jézust ismerd meg, Őt becsüld és szeresd is — irgalmas szíveddel.

6. Testben is szent légy, hogy a testiség vágyától, az érzékiség lidércfényétől és a bujaság testet-lelket perzselő tüzétől megszabadulhass, — és szentségben, angyali tisztaságban keresd, nézd és szolgálj Uradat-Istenedet, a szép lelkek gyönyörűségét.

7. Ne hanyagold el a lelkiismeretedet, Istenhez igazítsd azt minden gondolatodban-tettedben. És akkor nyugodt leszel, mert a minden képzeletet fölülmúló isteni béke tölti el szívedet-lelkedet.

8. Ne alkudozzál a világgal. Ne félj az emberek fenyegetéseitől. Ne félj, ne aggódj a bizonytalan jövő miatt. Csak a kötelességedet teljesítsd. Az igazságot szeresd. Az igazsághoz ragaszkodjál, — és ha kell, mindent adj oda, — még az életedet is áldozd föl érte. Szívesen szenvedj hitedért, istengyermeki meggyőződésedért. De az igazságot el ne áruld — senki kedvéért — soha... Ne szégyeld, hogy Isten társaságában, isteni légkörben van a te mindennapi otthonod.

„Boldogok, kik az Isten igéjét hallgatják és megőrzik azt.” (Luk. 11, 28.)

Boldog akarsz lenni? Akkor szívleld meg ezt: „Nem mindaz, aki mondja nekem: Uram, Uram! megyen be mennyek országába; hanem aki Atyám akaratát cselekszi, ki mennyekben vagyon, az megyen be mennyek országába.” (Máté, 7, 21.)

A NYOLC BOLDOGSÁG RÖVID MAGYARÁZATA

**Első boldogság: A lelki szegénység.
Szakítás a világgal.**

Lelkileg szegény az, aki nem ragaszkodik rendületlenül a földi javakhoz, nem keresi mulandó dolgokban a boldogságát és senkitől sem irigyli az ideigtartó vagyont vagy dicsőséget. Boldog az, aki megnyugszik Isten rendelte sorsában és anyagi tehetsége szerint szívesen ad Isten dicsőségére és felebarátainak a javára.

A lelki szegénység a legjobb orvosság a világ pusztító szelleme és gyilkos erkölcse ellen. Azért mondja is nekünk a Szentlélek: „Ne szeres-

sétek a világot, sem azokat, kik e világban vannak. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atyának szeretete; mert minden, ami a világon van, a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége, ami nem az Atyától, hanem a világtól van. És e világ elmúlik és az ő kívánsága. Aki pedig Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké." (Ján. I. 2, 15—17.) — „A tiszta és szeplőtelen vallásosság az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő szorongatásukban és magát szeplőtelenül megőrizni e világtól." (Jak. 1, 27.)

Második boldogság: A szelídség.

„Boldogok a szelídek, kik nem dolgoznak erőszakkal, keménységgel, elbizakodottsággal; kiknek szelleme nem hetyke (arrogáns) s nem ismerik az önhittséget, mely kevélységre vezet." (Prohászka.) — „A lélek sze-

lidségében lakik bennünk Krisztus”
— mondja Szent Hiláriusz.

A szelídség velejárója, hogy vágyainkat és indulatainkat is az Isten akarata és tetszése irányítsa. Azért hív magához az Úr Jézus és ajánlja, hogy tanuljunk tőle és kövessük Őt: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én felüdítlek titeket. Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű; és nyugalmat találtok lelketeknek. Mert az én igám édes, és az én terhem könnyű.” (Máté 11, 28—30.)

Harmadik boldogság: A bűnbánat.

Az Isten országának az előkészítője így biztatta hallgatóit: „Betelt az idő és elközelgett az Isten országa, tartsatok bűnbánatot és higgyetek az evangéliumban.” (Márk 1, 15.) — „Teremjétek tehát a bűnbá-

nat méltó gyümölcsseit. A fejsze immár a fák gyökerére van téve; azért minden fa, mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágatik és tűzre vettetik." (Luk. 3, 8—9.) Elszakadni a bűntől, megbánni és jóvátenni a bűnt: ez minden őszinte bűnbánónak Istenadta kötelessége. Élő hittel és szeretettel, részvétellel lenni a megbántott Isten iránt; résztvevő szívvel segíteni az Isten után epedő lelkeken: ez tanít és neyel engem önfeláldozásra, önzetlen, engesztelő, apostoli, buzgó munkára. „Ó bár tehetném, hogy minden embert Hozzád vezethetnék, Uram! Itéletnapig mezítláb járnék utánuk, s két karomon hordanám őket Hozzád." (Szt. Gertrud.)

Negyedik boldogság:

Vágyódás az istenes élet után.

Az Isten gyermeke mindig szeme előtt tartja földi hivatását: Azért élek, hogy az Istent minél jobban

megismerjem, szeressem, Neki hűsége-
sen szolgáljak és az övé legyek
elszakíthatatlanul. Szívemet-lelkemet
csak az Isten elégítheti ki, más nem.
Jól jegyzi meg Szent Ágoston: „Ma-
gadért teremtettél, Uram, bennünket.
Nyugtalan is a mi szívünk mindad-
dig, míg Tebenned meg nem nyug-
szik.” Minél jobban keressük az Is-
ten tetszését: annál boldogabbak va-
gyunk. Minél nagyobb tökéletesség-
re vágyunk: annál inkább keressük
Isten színét, jelenlétét és szentségét.
Nagy Szent Teréz így biztat: „Ne
fojtsuk el vágyainkat; ez nagyon
fontos. Higgyük erősen, hogy Isten
kegyelmével és a magunk erejének
megfeszítésével idővel mi is eljut-
hatunk oda, ahova Isten segítségével
a szentek eljutottak. Ha nem fo-
gant volna meg sohasem szívünk-
ben a vágy, és ha lassankint nem
dolgoztak volna annak megvalósulá-
sán, sohasem jutottak volna olyan

magasra... Ó, mennyire fontos a lelkiéletben, hogy nagy dolgokért lelkesedjünk."

Ötödik boldogság:

Irgalmas, megbocsátó szeretet.

„És bocsásd meg nekünk a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek." Ez a mi mindennapi imádságunk. Sokat vétkezünk naponkint, sok a megbocsátani valónk is. Megbocsátást és szeretetből fakadó jócselekedetet vár tőlünk: Isten, lelkiismeretünk és gyarló természetű felebarátunk. Legfőbb kötelességünk a szeretet. „Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért." (Ján. 15, 12—13.) „Az a parancsolatunk van az Istentől, hogy aki szereti az Istent, szeresse testvérét is." (Ján. I. 4, 27.) —

„A szeretet türelmes, nyájas; a szeretet nem féltékeny, nem cselekszik rosszat, nem fuvalkodik fel, nem nagyravágyó, nem keresi a magáét, nem gerjed haragra, nem gondol rosszat, nem örvend a gonoszságnak, de együtt örvend az igazsággal; mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.” (Kor. I. 13, 4—7.) A természetfölötti szeretet tud megbocsátani — és mindenkivel jót tenni.

Hatodik boldogság: A szívtisztaság.

A bűntől és a világi ragaszkodástól mentes tiszta szív a legalkalmasabb arra, hogy megértse és kövesse Jézust, befogadja az ő kegyelmét és örüljön örök adományainak. Az élvezetvágyó és bűnös életet kereső szív érzéketlenné, fásulttá és közömbössé teszi az embert, Isten, lélek és örök élet iránt. — „Mi nem ennek a világnak a lelkét vettük, hanem azt a Lelket, mely Istenből vagyon, hogy

megismerjük, amit Isten nekünk ajándékozott. Ezt hirdetjük is, nem az emberi bölcsesség tudós igéivel, hanem a Lélek tanítása szerint, lelkiekhez lelkieket mérve. Érzéki ember azonban nem fogja fel, ami az Isten Lelkéé; mert oktalanság az előtte és nem tudja megérteni, mert lélek szerint kell megítélni." (I. Kor. 2, 12—14.) „Nem tudjátok-e, hogy testetek Krisztus tagja?... Vagy nem tudjátok-e, hogy tagjaitok a Szentléleknek temploma, ki bennetek vagyon, kit az Istentől vettetek és nem vagytok a magatokéi? Mert nagy volt a ti vételáratok! Dicsősítétek meg és hordozzátok az Istent testetekben." (I. Kor. 6, 15, 19—20.)

Hetedik boldogság: A lelki béke.

A bennünk lévő Isten országának egyik ismertetőjele: a béke. Béke Istennel, önmagunkkal és felebará-tunkkal. A nyugodt lelkiismeretből táplálkozó szeretet és jószág minden-

kivel. A Szentlélek ajándéka ez, amit a világ nem ismer és nem is adhat. Megkívánja, hogy a bűnt elhagyjuk, hibáink, szenvedélyeink és indulataink ellen állandóan küzdjünk és Isten tetszéséhez ragaszkodjunk: „Aki megkapta ezt, őrizze; aki elpazarolta, szerezze vissza; aki elvesztette, az meg keresse.” (Szent Ágoston.) — „Ne legyetek semmiben sem aggodalmaskodók, hanem mindenben terjesszétek a kéréseiteket az Isten elé imádságban és könyörgésben, hálaadással. S az Istennek az a békéje, amely meghalad minden értelmet, megőrzi szíveteket és elméteket Krisztus Jézusban.” (Fil. 4, 6—7.)

Nyolcadik boldogság:

Szenvedni az igazságért.

Nagy öröm az, ha kutathatjuk, tanulmányozhatjuk és magunkévá tehetjük Isten örök igazságait. De még nagyobb öröm az, ha az igazsá-

gért küzdhetünk és ártatlanul szenvedhetünk is. Istentől idegenkedő, értelmetlen világunkat az igazság bajnokainak kell fölvilágosítaniok, hogy aztán megnyerjék és hősiessé türelmükkel az igazság megértésére és elfogadására rásegítsék az Isten nélküli embereket. De akkor meggyőződésünk azonos legyen a szent hitvallókéval együtt. „Krisztus igazi tanítványa inkább hajlandó a szenvedésre, mint a vigasztalásra; inkább nélkülözi Istenért a földi javakat, minthogy azokat keresse; inkább szenved, minthogy élvezzen; mert jól tudja, hogy Krisztus tanítványainak ez a kötelessége: tagadja magát, vegye föl keresztjét és kövesse Krisztust.” (Keresztes Szt. János.) — „Aki többet szenvedhet Krisztusért, az szenvedjen is többet és ő lesz a legboldogabb mindannyia között.” (N. Szt. Teréz.)

A „NYOLC BOLDOGSÁG” SZENT MÁTÉ EVANGÉLIUMÁBAN

(Máté, 5, 1—10. v.)

1. Látván pedig Jézus a sereget, fölémene a hegyre, és miután leült, hozzája járulának tanítványai.

A hivatásának élő kézműves örül, ha szakmájának megfelelő dolgot lát. A bognárnak pl. valóságos élvezet az, ha alkalmas fára talál. Szeretné is azt mindjárt kivágni és földolgozni. A papnak is gyönyörűsége a hívekkel telt templom, mert így alkalma van sokat tanítani az Isten igéjére. Az Úr Jézus is boldogan látta maga előtt a nagy tömeget, és annak tanítására rögtön készen is volt. — Ar. Szt. János.

Az egyszerű testvérek közül többen azt tartották, hogy az Úr Jézus az itt következő dolgokat az Olajfák hegyén tanította. Ez azonban tévedés. A megelőző és a következő szentírási szövegből ugyanis az tűnik ki, hogy Galileában, mégpedig vagy a Tábor hegye vagy egy másik magasabb hegy volt az a hely, ahol beszédét megtartotta. — Szt. Jeromos.

Az Úr eme fönséges parancsait, amit még a prófétáknak sem nyilatkoztatott ki, a hegyen mondotta el. — Nagy Szt. Gergely.

Úgy látszik, hogy amikor az Úr meglátta a nagy népsereget, félrevonult tőle. A hegyre ment, hogy ott tanítványaival beszéljen. — Szt. Ágoston.

Azzal, hogy nem a városban, nyilvános téren, hanem a hegy magányában ült le az Úr, arra oktat minket, hogy semmit se tegyünk a lát-

szat kedvéért. Különösen akkor kerüljük a tömeget, ha valami fontos dologról gondolkodni vagy tárgyalni akarunk. — Ar. Szt. János.

Jól jegyezzük meg, amit az Úrról olvasunk. Neki három menedékhelye volt: a hajó, a hegy és a magány. Valahányszor a tömeg szorongatta őt, mindannyiszor a hegyre menekült. — Szt. Remigiusz.

„A hegyre ment.” Először is azért, hogy teljesítse a próféta jóvendölését: „Eredj fel magas hegyre, te, ki Sionnak jó hírt viszel; emeld fel hatalmas hangodat, ki Jeruzsálemnek jó hírt viszel; emeld fel szavadat, ne félj! Mondd Juda városának: Ime a ti Istenetek!” (Iz. 40, 9.) Azután, hogy megmutassa: az erények magaslatán kell annak lennie, aki az Isten igazságát tanítja és hallgatja. Mert senki sem állhat a völgyben, ha a hegyről akar beszélni. Ha a földön állsz, akkor a földről be-

szélsz; de ha a mennyről akarsz beszélni, akkor az égben légy. Azért is a hegyre ment az Úr, hogy kifejezze: aki az igazság titkait akarja elsajátítani, annak az Egyház hegyére kell fölmennie, miként a próféta is mondja: „Isten hegye kövér hegy, erős hegy és kövér hegy. Mit nézitek, ti erős hegyek, a hegyet, melyen az Istennek lakni tetszett? Bizony ott fog lakni az Úr örökké!” (67. zs. 16, 17.) — Ar. Szt. János.

A hegyre ment, hogy atyai hatalmának dicsőségébe helyezkedve, adja elő a mennyei élet parancsait. — Szt. Hiláriusz.

A hegyre ment, hogy ezzel is jelezze: az igazság kisebb parancsai voltak azok, amiket Isten a próféták által adott a zsidó népnek, hogy azt félelemmel lekösse. Fia által azonban nagyobb parancsot adott népének, mert azt a szeretettel már szabaddá tette. — Szt. Ágoston.

Ulve tanított, mert ez illett a Mester méltóságához. Hozzájárulának tanítványai, hogy szavait testileg is közelebbről hallgassák, hiszen parancsainak a teljesítésére lelkileg már úgylis készen voltak. — Szt. Ágoston.

Misztikus értelemben. — Az Úr leült, vagyis: testté lett. Ha ugyanis meg nem testesült volna, akkor az emberek nem járulhattak volna Hozzá. — Rabanusz.

2. És megnyitván száját, tanítá őket, mondván.

Figyeljük csak meg! Ahol azt olvassuk, hogy az Úr megnyitá száját, — ott mindig nagy dolog következik. — Szt. Remigiusz.

„Megnyitván száját“, hogy most beszélni, a cselekedet idején meghallgatni tanítson bennünket. — Ar. Szt. János.

Aki áhítattal és figyelemmel vizsgálhatja ezt a beszédet, az megtalál-

ja benne a tökéletes keresztény élet erkölcsi szabályait. Azért záródik is e beszéd ezekkel a szavakkal: „Azért mindaz, aki ezen ígéret hallja és azokat megcselekszi, hasonló lesz a bölcs emberhez, ki házát kősziklára építette.” (Máté, 7. 24.) — Szt. Ágoston.

3. Boldogok a lelki szegények, mert ők a mennyek országa.

Csak jóról érdemes gondolkodni. Már pedig az igazán jó, ami boldoggá teszi az embert. Azért kezdi az Úr beszédét a boldogsággal. — Szt. Ágoston.

Az elbizakodottság vakmerőségre és kevélységre mutat. Általánosságban — nagyon helyesen — a büszkéket gőgöseknek tartják. De a lelket szélnek is nevezik (szpiritusz). Már pedig ki ne tudná, hogy a kevélybűszke emberek önteltek és széllél béleltek? Azért az Úr itt a lelkileg

szegényeken az igazán alázatosakat és istenfélőket, a föl nem fuvalkodottakat érti. — Szt. Ágoston.

Sokan csak kényszerűségből és akaratok ellenére szegények, azért nem is dicséretreméltók. Az Úr azokat mondja boldogoknak, akik önszántukból alázatosak (szegények). Itt kell gyökerestől kitépni a kevélységet, mert ez minden rossznak gyökere és forrása. A kevélység ellen az Úr az alázatosságot adja. Ez az erős alap, amire a többi erényt tartósan ráépíthetjük. Ha gyöngye az alap, akkor a ráépített jó is összedől. — Ar. Szt. János.

Azért mondja az Úr határozottan: Boldogok az alázatos lelkek, akik kicsiségükkel mindig lekönyörgik az Isten segítségét. A görög szövegben ez van: Beati ptochi — boldogok a koldusok, a szűkölködők. Sokan természetből fogva alázatosak (alacsonysorsúak), de nem azok hit sze-

rint. Ezek nem is könyörgik le az Isten segítségét; csak a hit szerint alázatosak. — Ar. Szt. János.

A kevélyek földi országokat kívánnak, az alázatosak pedig a mennyek országa után vágyódnak. — Szt. Ágoston.

Miként minden bűn a pokolba ránt, de különösen a kevélység; úgy minden erény a mennyországba vezet, kiváltkép pedig az alázatosság. Mert úgy van, hogy aki magát megalázza, azt fölmagasztalják. — Ar. Szt. János.

Boldogok a lelki szegények, akik t. i. a Szentlélekért szándékosan szegények. — Szt. Jeromos.

Isten szándéka szerint ott kezdődik a boldogság, ahol emberi szemmel inséget szenvednek. — Szt. Ambrus.

Nagyon is megfelelő, hogy az élet szegényeinek mennyei gazdagságot ígérjenek. — Glossza.

4. Boldogok a szelídek, mert ők lesznek birtokosai a földnek.

Ha már egyszerű szegénységem mellett is megelégedett vagyok, kell, hogy indulataimat is mérsékeljem. Mert mit használ, ha világi javakban szűkölködöm is, de nem vagyok szelíd? — Sz. Ambrus.

Szelídek azok, akik a méltatlanságot nem torolják meg, hanem jóval viszonozzák a rosszat. A nem szelídek veszekednek és harcolnak a földi és ideigtartó javakért. Boldogok a szelídek, mert ők lesznek birtokosai a földnek, ahonnan nem lehet eltávolítani őket. Arról a földről a zsoldáros így beszél: „Hozzád kiáltok Uram, mondom: Te vagy az én bizodalمام, osztályrészem az élőknek földjén.” (141. zs. 6.) Ez az örökké tartó örökséget jelentő föld: a szentek nyugalma és élete. — Szt. Ágoston.

Csillapítsd indulatodat és ne hara-

gudj. Akkor bizonyára haraggal nem is vétkezel. Dicső dolog az indulatot szándékosan mérsékelni, mert nem kisebb erény elnyomni a haragot, mint egyáltalán nem haragudni. Ámbár sokszor ezt szelídebbnek, amazz pedig erősebbnek tartjuk. — Szt. Ambrus.

Az Úr megígérte a szelídeknek, hogy ők lesznek birtokosai a földnek, vagyis: az ő lakóhelyéül választott testnek. Ha szelíd a lelkünk, akkor Krisztus lakik bennünk, azért szelídséggel az ő megdicsőült testének dicsőségébe öltözünk. — Szt. Hiláriusz.

5. Boldogok, akik sírnak, mert ők majd vigasztalást találnak.

Ha már szegény és szelíd vagy, jusson eszedbe az is, hogy bűnös is vagy. És sirasd meg bűneidet. — Szt. Ambrus.

Itt nem azokat a sírókat értjük,

akik elhúnyt kedveseiket gyászolják vagy gyalázatot, kárt szenvedtek; hanem azokat, akik bűneiket siratják. — Szt. Hiláriusz.

Boldog, aki bűnét siratja, de még boldogabb az, aki mások bűne miatt sirdogál. Ez a lelkitanítók egyöntetű véleménye. — Ar. Szt. János.

Nem a természetes halállal elhúnytakat, hanem a bűnben megholtakat siratja. Így siratta Sámuel Sault, Pál pedig azokat, akik tisztátalan életükért bűnbánatra szorultak. — Szt. Jeromos.

A sírók vigasztalása a sírás megszüntetése. Akik bűneiket siratják, azok vigasztalást nyernek bűneik bocsánatával. — Ar. Szt. János.

Ámbár az ilyenek örülhetnek, hogy bűneik bocsánatát megnyerték; mégis azonfölül nagyon sok vigasztalásban is van részük. Mert az Isten mindig bőségesen fizet az emberek fáradozásaiért. — Ar. Szt. János.

Akik mások bűneit siratják, azok is vigasztalást találnak. A világban megismerik Isten gondviselését és megértik, hogy akik elvesztek, azok nem voltak Istenéi, akinek kezéből senki sem ragadhatja ki őket. Sírásuk végeztével Isten boldogságában örvendeznek. — Ar. Szt. János.

Siratjuk elveszett kedveseinket. Az Istenhez tértek még azt is elhagyják, ami kedves volt nekik e földön. Nem is örülnek a földi dolgoknak annyira, mint ahogyan azelőtt örültek nekik. Igaz, hogy az örökkévalókat szeretik, de azért néha mégis meglepi őket a szomorúság. De mindjárt megvigasztalja őket a Szentlélek, — hisz azért mondjuk kiváltkép Vigasztalónak is! — hogy az elveszett földi dolgokért örök boldogság lesz a részük. — Szt. Ágoston.

A töredelmes sírásnak két faja van. Sírni e világ nyomorúságán, és sírni a mennyország után. Kalef leá-

nya is azt kérte, hogy a mennyország után és a föld mulandóságán sírhasson. Igy sírni csak a szegény és a szelíd tud, mert nem szereti ezt a világot, azért gondol rá fájdalommal és annál inkább kívánczik az ég után. Igen megfelelő, hogy a sírónak vigasztalást ígér az Úr, mert aki ebben az életben sír, az megérdemli, hogy örüljön a jövő életben. Nagyobb jutalmat kap a síró a szegénynél és szelídnél, mert nagyobb dolog örülni az országban, mint ott lenni és azt birtokolni. Hiszen lehet valamit szomorúan is birtokolni. — Glossza.

6. Boldogok, akik éheznek és szomjúhózzák az igazságot, mert ők kielégítetést nyernek.

Miután már megsirattam a bűneimet, úgy érzem, éhezem és szomjazom az igazság után. Mert a nagy beteg, bizony nem éhes. — Szt. Ambrus.

Nem elég az, ha csak akarom az igazságot. Éheznem is kell az igazság után. Ennek megfelelően soha sem tarthatjuk magunkat igazaknak, mert mindig éhezünk kell az igazság cselekedeteit. — Szt. Jeromos.

Nem kedves Isten előtt az a jócselekedet, amit nem iránta való szeretetből tesznek az emberek. Az igazságot éhezi az, aki az Isten igazsága szerint óhajt élni. Szomjazza az ő igazságát az, aki az igazság tudományát kívánja elsajátítani. — Ar. Szt. János.

Az Úr az igazság éhezőinek és szomjazóinak boldogságot ígért. Így fejezte ki azt, hogy az Isten tudománya utáni vágyat a mennyországban elégíti ki tökéletesen. — Szt. Hiláriusz.

Az Isten bőségesen megjutalmazza az utána vágyódókat, mert az Isten jutalma sokkalta nagyobb a szentek kívánságainál. — Ar. Szt. János.

A jelen életben azzal az étellel elégíti ki az Úr az éhezőket, amelyről mondotta: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát cselekedjem, ki engem küldött, hogy elvégezzem az ő művét. (Ján. 4, 34.) És azzal az itallal csillapítja szomjúságunkat, melyről a szamariai asszonynak beszélt: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik, aki pedig abból a vízből iszik, melyet én adok neki, soha többé nem szomjazik mindörökké, hanem a víz, amelyet én adok neki, az örök életre szőkellő vízforrás lesz benne.” (Ján. 4, 13. 14.) — Szt. Ágoston.

Az Úr érzékelhető jutalmat rendelt. Miként ugyanis sokat gazdaggá tesz a kapzsiság; úgy még gazdagabbá tesz ennek ellenkezője: az igazság. Hiszen aki szereti az igazságot, annak bizonyosan mindene megvan. — Ar. Szt. János.

**7. Boldogok az irgalmasok, mert majd
őnekk is irgalmaznak.**

Az igazság és az irgalmasság anynyira összetartoznak, hogy egyik a másikat kiegészíti. Az igazság irgalmasság nélkül kegyetlenség; az irgalmasság meg igazságosság nélkül gyöngeség. Azért az igazság után az irgalmasságról beszél az Úr. — Gloszsa.

Irgalmasnak mondjuk a résztvevő szívűt. Aki másnak a baját sajátjának tekinti, és másnak a szerencsétlenségét, — mint a magáét — fájlalja. — Szt. Remigiusz.

Irgalmasságnak itt nemcsak az alalmazkodást tartjuk, hanem testvérünk minden baja iránti figyelmes segítséget is, hogy egymás terhét hordozhassuk. — Szt. Jeromos.

Az Úr boldogoknak mondja azokat, akik segítségére sietnek a nyomorban levőknek. Azzal jutalmazza,

hogy megmenti őket a nyomorúságtól. — Szt. Ágoston.

Annyira örül Isten a mi jóttevő szándékunknak, hogy irgalmasságát csak az irgalmasoknak ígérte meg. — Szt. Hiláriusz.

Úgy látszik, egyforma visszafizetést ígér az irgalmasoknak. Csak hogy sokkal többet ad. Hiszen össze sem hasonlítható az ember irgalmassága az Isten irgalmasságával. — Ar. Szt. János.

Azért méltán adja irgalmát az irgalmasoknak, és többet nyújt nekik, mint amit megérdemelnek. Mert miként többet vesz az magához, aki jóllakáson túl is eszik, mint aki csak jóllakásig táplálkozik, úgy lesz nagyobb az irgalmasok dicsősége is az előzőkénél. — Glossza.

8. Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meg fogják látni az Istent.

Aki nem tiszta szívvel gyakorolja

az igazságot, az elveszíti az irgalmasság érdemét. Mert ha dicséretet vár, semmitérő a jó cselekedete. — Szt. Ambrus.

Megfelelően a hatodik helyen van a szívtisztaság, mert a hatodik napon teremtette Isten az embert az ő képére és hasonlatosságára. Ezt az isteni képmást elhomályosította ugyan a bűn, de a kegyelem által a tiszta szívűeknél megtisztult. Méltán az előzők után következik a szívtisztaság, mert azok nélkül nem lehet tiszta az emberi szív. — Glossza.

Tisztaszívűeknek nevezi az Úr azokat, akik gazdagok az erényekben és semmiféle gonoszság sem nyugtalanítja lelkiismeretüket; de azokat is, akik önmagtartóztató életet élnek. Hiszen Pál szerint is különösen tiszta szív kell az Isten szemlétéhez: „Törekedjetekek békességre mindenkivel szemben, és megszentelődésre, mely nélkül senki sem fog-

ja meglátni az Istent.” (Zsid. 12, 14.) Mivel sokan irgalmasságot gyakorolnak, de tisztátalanul élnek, azért mondja az Úr, hogy az irgalmasság nem elég. Hozzátartozik ehhez a szívtisztaság is. — Ar. Szt. János.

A tisztaságos Istent csak a tiszta szív kívánja. Az Isten temploma nem lehet fertőzött. Azért teszi hozzá még ezt is: „Mert ők meg fogják látni az Istent.” — Szt. Jeromos.

Aki minden igazságot (parancsot) teljesít és Istenre gondol, az látja az Istent. Az igazság ugyanis az Isten jelképe, hiszen Isten maga az igazság. Aki tehát a rosszat kerüli és jót tesz, az cselekedetének megfelelően többé-kevésbé, néha vagy mindig — az emberi lehetőség szerint — látja az Istent. Az örökkévalóságban színről-szinre látják az Istent, nem tükörben és képletesen, mint itt, e földi életben. — Ar. Szt. János.

Oktalanok azok, akik testi szemükkel keresik az Istent. Hiszen írva van: „Gondoljatok az Úrra jó lélekkel. Keressétek őt szívetek egyszerűségében.” (Bölcs. 1, 1.) Ez az egyszerű szív: a tiszta szív. — Szt. Ágoston.

Mivel azonban e testi életben lelki szemünk is csak annyiban lelki, amennyiben mi magunk lelkiek lehetünk, azért most lelki szemünkkel sem láthatjuk az Istent. — Szt. Ágoston.

Az Isten-látás a hit jutalma. A hit érdeme a szívtisztaság is. Irva van: „A hit által tisztította meg a szívüket.” (Ap. csel. 15, 9.) — Szt. Ágoston.

Aki az Istent látja, az nem élhet a halandó és testies érzéki élet módján. Ha ennek az életnek teljesen meg nem hal, úgy, hogy a testből egészen kivetkőzik, vagy nem emelkedik annyira a testi érzékek fölé,

hogy — miként az Apostol mondja, — igazán nem tudja, hogy testben van-e vagy testen kívül: az nem juthat el az Isten látására. — Szt. Ágoston.

A tisztaszívűek nagyobb jutalmat kapnak, mint az előzők. Ők ugyanis nemcsak a királyi udvar vendégei, de a király színe előtt az ő orcájának a szemlélői is. — Glossza.

9. Boldogok a békességesek, mert ők Isten fiainak fognak hivatni.

Ha a lelkedet minden bűn szennyétől meg akarod őrizni, akkor szívedből tépj ki minden egyenetlenséget és szeretetlenséget. Előbb magaddal légy békességben, hogy aztán másokkal is békében élhess. — Szt. Ambrus.

A béke a rend nyugalma. A rend pedig a különféle dolgok megfelelő elrendezése. Mindenki örülni akar, és senki sincs, aki ne szeretne béké-

ben élni. Hiszen még a háborút is csak azért kívánják, hogy dicsőséges békére jussanak. — Szt. Ágoston.

A békés embereket boldogoknak mondjuk, mert először szívükben, azután meg az ellenkező testvérek között is békében maradnak. Mit használna, ha másokkal békében élsz, lelkedben meg a szenvedélyek háborúsága dúlna. — Szt. Jeromos.

Azok élnek önmagukkal békében, akik minden rendetlen indulatukat megfékezik és testi vágyaikat az észnek úgy alávetik, hogy lelkük az Isten országa. Bennük annyira rendezett minden tehetség, hogy ami az emberben kiváló, az uralkodik mindazon, ami bennük az állatokkal közös. Az ember kiváló tehetsége pedig — a lélek és az értelem — magának a legfőbb igazságnak, az Isten Fiának engedelmeskedik. Mert senki sem parancsolhat az alattvalóknak,

ha nem engedelmeskedik az előljáróknak. Ez az a béke, amit a jóakarató emberek megkapnak. — Szt. Ágoston.

Ebben az életben senki sem érheti el azt, hogy tagjaiban ne érezze a törvénnyel ellenkező indulatot. De a békességesek éppen azért fékezik testi vágyaikat, hogy egykor a tökéletes békességre eljussanak. — Szt. Ágoston.

Mások iránt békességesek nemcsak azok, akik ellenségeikkel megbékülnek, de azok is, akik nem gondolnak vissza a rosszra, mert szeretik a békét. A boldog béke nem a szavakban van; az a szívben székel. Akik szeretik a békét, azok a béke gyermekei. — Ar. Szt. János.

A békességesek boldogsága az a jutalom, amit kapnak: Isten gyermekei lesznek. Isten mindannyiunk atyja. Az ő családjába csak úgy léphetünk be, ha egymással testvéri sze-

retetben élünk. — Szent Hiláriusz.

Békességesek azok, akik nem nyugtalankodnak és másokkal is egyetértőek. Jogosan nevezzük őket Isten fiainak, mert az Isten egyszülötének is az volt a különös hivatása, hogy egyesítse a széthúzókat és megbékítse a harcolókat. — Ar. Szt. János.

Békében van a tökéletes és nincs benne semmi ellenkezés. A békességeseket Isten fiainak hívjuk, mert bennük semmi sem áll ellene az Istennek. Valóban az Isten fiai a mennyei atyához hasonlók. — Szt. Ágoston.

10. Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övük a mennyek országa.

Miután a békességeseket boldogoknak hirdette az Úr, nehogy valaki azt higgye, hogy mindig jó a békét keresni, azért teszi hozzá: „Boldogok, akik üldözést szenvednek

az igazságért"; vagyis: az erényért, mások megvédéséért, az istenes életért. Az igazság itt az összes erényt jelenti. — Ar. Szt. János.

A lélek bensejében levő tartós béke, bármit szenvedjen is külsőleg az ember, csak gyarapszik Isten dicsőségére. — Szt. Ágoston.

Megjegyzi az Úr „szenvednek az igazságért”. Mert vannak sokan, akiket bűneik miatt üldöznek. Ezek azonban nem is lehetnek boldogok. — Szt. Jeromos.

Nem azt mondja az Úr: Boldogok, akik a „pogányoktól” üldözést szenvednek. Nehogy azt gondold, boldog az, aki üldözést szenved a nem tisztelt bálvány miatt. Aki az eretnekektől szenved az el nem hagyott igazság miatt, az boldog, mert az igazságért szenved. Ha pedig valamelyik kereszténynek tartott hatalmas úr üldöz téged, talán azért, mert a bűneire figyelmeztetted: bol-

dog vagy Keresztelő Szent Jánossal együtt. Mert ha igaz, hogy vértanúk voltak azok a próféták, akiket saját népük ölt meg, akkor kétségkívül te is a vértanuság érdemét nyered el még akkor is, ha tiedtől szenvedsz az Isten ügyéért. Azért a Szentírás nem az üldözők személyét, hanem az üldözés okát hozza föl; hogy soha se nézd: kitől szenvedsz; hanem mindig arra figyelj: miért szenvedsz. — Ar. Szt. János.

Az Úr boldognak mondja végül azt, aki kész Krisztusért és az ő igazságáért mindent elszenvedni. Az ilyen ember részére van fönntartva a mennyország, mert a világot megvetette és azért lelkileg szegény. — Szt. Hiláriusz.

A mennyek országát először annak a szentnek ígérte meg az Úr, aki a testi életnek meghal, Krisztussal meg föltámad. A földi életről való föltámadásával ugyanis meg-

kezdi a halált nem ismerő életet, és ennek birtoklásában találja meg vigasztalását. A vigasztalást követi a gyönyörködés, a gyönyörködést az isteni könyörület. Akin megkönyörül az Úr, azt hívja. Akit hívott, az látja is hivatását. Aki már lát, azt az isteni nemzetség örökösei közé veszi föl az Úr. Akkor pedig — mint Isten fia — a mennyei Király gazdagságát élvezi. Amit megkezd a földön, azt befejezi majd az égben. — Szt. Ambrus.

Ne csodálkozzál rajta, ha mindegyik boldogságnál nem hallod a mennyek országát. Hiszen amikor azt mondja az Úr: „Majd vigasztalást találnak, önekik is irgalmaznak” stb. ezzel is tulajdonképpen a mennyek országát ajánlotta, hogy ne várj semmiféle érzéki dolgot. Senki sem boldog addig, amíg e világi életből való távoztával meg nem koronázzák. — Ar. Szt. János.

Figyeld meg szorgalmasan a boldogság ígéreteit és annak számát. Ennek a hét fokozatnak Izaiás leírása szerint megfelel a Szentlélek hétszeres működése. Ott azt tanuljuk meg, hogyan száll le az Isten Fia a legmélyebb nyomorúságba is; itt meg azt látjuk, hogyan emelkedik föl az ember alacsony sorsából az Isten hasonlatosságára. A Szentlélek ajándékai között első: az Isten félelme. Ez megfelel az alázatos embernek. Hiszen róla mondja az Úr: „Boldogok a lelki szegények”, akik nem főnhéjazók, hanem szegények. Második: a jámborság. Ezt megtaláljuk a szelíd emberben. Aki ugyanis istenfélően él, mindenkit tisztel, senkivel sem ellenkezik, nem is akadékoskodik: az szelíd. — Harmadik: a tudomány. Ez a sírók lelkülete. Ők megtanulták, hogyan kell a rosszon győzedelmeskednünk, és milyen jót kell kérnünk. — Negyedik:

az erősség. Az éhezők és szomjazók tulajdonsága. Örülnek, hogy az igazi jó után kíváncsoznak, és azon dolgoznak, hogy a földi vágyaktól elforduljanak. — Ötödik: a tanács. Igen megfelelő az irgalmasoknak. Egyedüli orvosság, hogy a sok rossztól megszabaduljunk: megbocsátani és jót adni másoknak. — Hatodik: az értelem. A tisztaszívűeknek ez világít. Azért tisztán láthatják azt, ami szemmel láthatatlan. — Hetedik: a bölcsesség. A békeszeretők ajándéka. Semmi lázongó indulat sincs bennük, mert minden tehetség a léleknek engedelmeskedik. — Egy jutalom: a mennyek országa, különféleképp megnevezve. — Az elsónél, úgy is illik, a mennyek országa a tökéletes bölcsesség kezdete. Azért mondja a zsoltáros: „Az Úr félelme a bölcsesség kezdete.” (110. zs. 10.) — A szelídnek öröksége: istenfélelemmel keresni a mennyei Atya aka-

ratát. — A síróknak vigasztalása: tudják, mit vesztek el, és mi vár rájuk. — Az éhezők kielégülése: szívesen dolgozni az üdvösségen. — Az irgalmasok irgalma: a jó tanácsadás: mindig látják, amit tenniök kell. — A tisztaszívűeknek: az Isten látásának tehetsége. Tisztán látják, mit kell tenniök az örök életre. — A békeességeseeknek az Istenhez való hasonlósága. — Mindezt már ebben az életben is elérhetjük, amint hiszszük, hogy az apostolok is elérték. Mert amit az élet után ígér az Úr, azt már szóval kifejezni úgy sem tudjuk. — Szt. Ágoston.

11. Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket, és hazudván, minden rosszat mondanak rátok énérettem.

12. Örüljétek és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges mennyekben; hiszen így üldözték a prófétákat is, kik előttetek voltak.

Az Úr föntebbi kijelentéseit általa-

nosságban mondotta. Most kitér az Ő nevéért elviselendő szenvedésekre. — Rabanusz.

Azt kérdezhetnők: Hogyan mondhat az Úr ilyent: „Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket”; hiszen szidalmazni annyira, mint rosszat mondani? Azonban egészen más, ha valakit szemtől-szembe szidalmaznak, vagy távollétében jó hírnevének ártanak. Uldözés az, ha erőszakoskodnak valakivel vagy ármánykodnak ellene. — Szt. Ágoston.

Ha való igaz, hogy nem veszi el jutalmát az, aki egy pohár vizet ad a szomjazónak; akkor az sem maradhat jutalom nélkül, ha valakit bármiként is megbántottak. Hogy azonban a megbántott boldog legyen, ahhoz kettő szükséges: hogy hazug módon és Istenért gyalázzák. Mert ha az egyik is hiányzik, akkor nem

nyerheti el a boldogok jutalmát. — Ar. Szt. János.

Mit árthat nekünk, ha az emberek gyaláznak is minket, de a lelkiismeretünk védelmez? Mégis azért a megszólásra szándékosan ne adjunk okot, nehogy a megszólók vétkezzenek. A rágalmazók gonosz nyelvét azonban türelmesen viseljük el, hogy így érdemeink gyarapodjanak. Azért biztat minket az Úr: „ÖrüljeteK és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges mennyekben.” — Ar. Szt. János.

ÖrüljeteK lelkileg, vigadjatok testileg, mert jutalmatok nemcsak nagy lesz, mint a többieké, hanem bőséges is a mennyekben. — Glossza.

Itt a „mennyek” szón nem ennek a látható világnak ott fönn való részét, az eget értjük. A ti jutalmatok ugyanis nem a látható dolgokban van elhelyezve. „Mennyekben” a lelki mennyboltozatot értem, ahol az örök igazság lakik. Ezt a jutalmat

érzi tehát az, aki a lelki dolgoknak örül. Mindenkép ez tökéletesedik majd, amidőn a halandóság halhatatlanságba öltözik. — Szt. Ágoston.

Örülnünk és vigadnunk kell azon, hogy jutalmunk elkészül a mennyekben. Ezt azonban nem nyerheti el az, aki hiú dicsőség után szaladgál. — Szt. Jeromos.

Minél jobban örül valaki az emberek dicséretének, annál inkább szomorkodik a jót megakadályozó gáncsoskodásán. De ha mennyei dicsőséget kíván, akkor nem fél a földi gyalázkodásoktól. — Ar. Szt. János.

Jézus nemcsak jutalommal, de példájával is buzdítja tanítványait a türelemre. — Glossza.

Az ember megpróbáltatásában nagy vigasztalás az, ha azoknak a szenvedésére gondol, akik neki a türelemre jó példát adnak. Mintha mondaná nekik: Gondoljátok meg, hogy

ti annak lesztek apostolai, akinek
ők prófétái voltak. — Szt. Remig.

Kijelenti az Atyával azonos tiszteletét is. Szinte azt mondja: „Miként ők az Atyáért szenvedtek, úgy szenvedjete ti énérettem.” — „Prófétákat, kik előttetek voltak.” — Ezzel kifejezi, hogy tanítványait is prófétáknak tartja. — Ar. Szt. János.

Az üldözést általánosságban veszi. Gyalázást és a jóhírnév tönkrevetését is érti rajta. — Szt. Ágoston.

A „NÉGY BOLDOGSÁG” SZT. LUKÁCS EVANGÉLIUMÁBAN

Luk. 6, 20—26. v.

20. És ő fölemelvén szemelt tanítványaira, mondá: Boldogok ti szegények! mert tietek az Isten országa.

21. Boldogok, akik most éheztek! mert ki fogtok elégíteni. Boldogok, akik most sírtok! mert nevetni fogtok.

22. Boldogok lesztek, mikor gyűlölnek titeket az emberek és mikor kirekesztenek és szidalmaznak, és kivetik neveteket, mint gonoszát az Emberfiáért;

23. Örüljetek azon a napon és vigadjatok, mert íme nagy a ti jutalmatok a mennyben; hiszen épen úgy cselekedtek az ő atyáik a prófétákkal.”

Az apostolok kiválasztása után az

Udvözítő az új evangéliumi életre készíti elő tanítványait. — Szt. Cyrill.

Fölemelni a szemét annyit jelent, mint kinyitni a lelki szemét. — Szt. Ambrus.

Jóllehet általánosságban mindenkihez beszélt az Úr, mégis különösképen tanítványaira volt tekintettel, hogy amikor az ő szavát szívükbe fogadják, ugyanakkor a lelkivilágosság mellett annak édességét is jobban megízleljék. — Szt. Béda.

Szent Máté evangéliumában az Úr boldogoknak mondja a lelki szegényeket; hogy megértsük: boldogok a lelkileg igénytelenek, a szerények és a világról lemondók. Az Udvözítő is azért mondja nekünk: „Tanuljatok tőlem, mert szelid vagyok és alázas szívű; és nyugalmat találtok lelketeknek. (Máté 11, 29.) — Itt azonban nem teszi hozzá: „lelki szegények“, hanem általában a szegénye-

ket mondja boldogoknak. „Szegényeknek” azokat nevezi, akik megvetik a gazdagságot. Hiszen úgy is illik, hogy akik az evangélium üdvözítő elveit hirdetik, azoknak a lelke ne vonzódjék a földiekhez, hanem kész örömmel törekedjék a „nagyobb” dolgok után. — Ar. Szt. János.

Nem minden szegény boldog, csak az, aki Krisztus parancsát előbbrevalónak tartja a világ javainál. Sokan szegények valóságban, de kapzsiak érzelmükben. Ezeket nem üdvözíti a szegénységük, de kárhoztatja kapzsi lelkük. Akarata ellenére senki sem lehet boldog. Minden erény szabadakaratot kíván. Boldog a szegény, ha Krisztus tanítványa. Krisztus is szegény lett miérettünk. A boldogságra mindent megtett Jézus, hogy példát adjon nekünk. — Szt. Vazul.

A mennyországot a jónak többféle

fokozatában és csoportjában szemléljük. A boldogok első csoportjába azok tartoznak, akik a szegénységet az Isten szemével nézik. Ilyenek voltak Krisztus első tanítványai. Róluk mondja: „Mert ti étek az Isten országa.” Az Isten országát szinte jelenlevőnek állítja eléjük, hogy a szemüket rája szegezzék. — Eusebius.

Az Úr megparancsolja, hogy a szegénységet tiszteletben tartsuk, ha a szegénységgel járó nélkülözésekért tiszteletben akarunk részesülni. Megtörténik, hogy aki a szegénységet tiszteli, az néha még a mindennapi élelemnek is hiányát érzi; azért a csüggedő tanítványokat így bátorítja az Úr: „Boldogok, akik most éheztek! mert ki fogtok elégíttetni.” — Ar. Szt. János.

Boldogok vagytok, ha testeteket megfenyítitek és szolgaságba hajtjátok; éhezitek és szomjazzátok az

igét, hogy azt tetté váltsátok, mert akkor bőségesen érzitek a mennyei örömeket. — Szt. Béda.

Az Úr határozottan arra tanít minket, hogy az igaz emberek sohasem elégszenek meg az előmenetelükkel, hanem napról-napra szeretettel mindig az igazságra törekszenek. Tökéletes kielégülésre nem találunk ebben a világban, azt a jövő életben érhetjük el, amint a zsoldáros is mondja: „Majd akkor bővelkedem, ha megjelenik üdvösséged.” (16. zs. 15.) — Szt. Béda.

Aki nagyon törekszik az igazság után, az bőségesen megtalálja vágyainak a kielégítését. Ebben az életben senki sem elégítheti ki vágyait; csak az erény utáni törekvésnek van meg az a jutalma, hogy kifogyhatatlan örömmel tölti el a lelkünket. — Nysszai Szt. Gergely.

„Boldogok, akik most sírtok!” Boldogoknak mondja a síró-

kat. Nem azokat, akik könnyeiket hullatják, hiszen ez hívónél, hitetlennél egyformán előfordul, ha szomorúság éri. Inkább az a boldog, aki kerüli a könnyelmű és testi kívánságokat hajszólo életet, megveti az élvezeteket és a földi dolgok iránti gyűlöletből sír. — Boldog az, aki Krisztus gazdag örökségéért, az örök élet Kenyeréért, a mennyei örömök reményéért kész elviselni sírást, éhséget és szegénységet. — De ennél sokkal boldogabb az, aki mindezeket az erényeket a kellemetlenségek és bajok közepette is megőrzi. — Boldogok lesztek, mikor gyűlölnék titeket az emberek; mert ha gyűlölnék is az emberek, azért szerető szívünket még csalfaságukkal sem vonhatják el Krisztustól. — És mikor kirekesztenek, elkülönítenek és a zsinagógából kizárnak minket, Krisztust akkor is megtaláljuk, Ő pedig

megerősít bennünket. — És szidalmaznak. — Szidják a keresztrefeszítettnek a nevét, Ő azonban a vele meghalóknak vele együtt való föltámadást és a mennyországban dicsőséges uralkodást ígért. — És kiveték neveteket, mint gonoszat. Ezzel a keresztények nevét jelzi. A keresztényeket ugyanis a pogányok és a zsidók már kereszténységükért is megvetették és gyűlölték — az Emberfiáért, aki azt akarta, hogy a benne hívőket nevéről nevezzék el. Tanítja az Úr, hogy emberek üldözni fogják tanítványait, de ők annál boldogabbak lesznek. — Szt. Béda.

A „sokat” és „keveset” az ígérőnek méltósága szerint mérlegeljük. Kutassuk csak: Ki ígért nagy jutalmat? Talán próféta vagy apostol? Ember, aki a keveset nagyra tartotta? Nem ember tette ezt az ígértet, hanem maga az Úr, az örök

kincsek tulajdonosa, akinek műve minden értelmet fölülmúl.... Az ígért nekünk jutalmat. — Ar. Szt. János.

Az Úr eme mondásában: „Boldogok ti szegények!” — benne van a következő: Mértékletes vagy, azért kerülöd a bünt, lábbal taposod a világot és nem keresed a hiú dolgokat.— Boldogok, akik most éheztek! — Igazságos a szíved, azért az éhező iránt részvételt vagy, jószívvel adsz, a bőkezűség igazzá tesz; igazságod pedig örökké megmarad. — Boldogok, akik most sírtok! — Okos vagy, tudod, hogy siratni kell a mulandó dolgokat és keresni az örökkévalókat. — Boldogok lesztek, mikor gyűlölnek titeket az emberek.— Erős vagy és azért elviseled a gyűlöletet, amit nem a megérdemelt bűnödért, hanem szent hited iránti szeretetedért éreztetnek veled. — Szenvedé-

sedet majd dicsőség követi, ha az emberek tetszésével nem törődve, csak az Isten tetszését keresed. — A mértékletes szív — tiszta, az igaz szív — irgalmas, a bölcs szív — békés, és az erős szív — szelíd. Az erények egymásba fonódnak és egymással összefüggésben vannak. Azért akinek egy erénye van, úgy látszik, hogy sok erény birtokában van. A szenteknél egy kiemelkedő erényt látunk. Minél nagyobb az erény, annál nagyobb annak jutalma is. Például Ábrahámnál mily nagy a vendégszeretet és az alázatosság erénye? Aki hitben tűnik ki, annak a többi erény közül vezető erénye a hit. Sok jutalom vár arra, akinek sok kiváló erénye van. Az érdemszerzőbb erénynek bőségebb a jutalma is. — Szt. Ambrus.

IDÉZETT IRÓK:

1. **Ambrus** (Szent, 337—397.) Nagy egyháztanító, milánói püspök. — Ünnepe: dec. 7-én.

2. **Ágoston** (Szent, 354—430). Csofátalatos tudású, nagy egyházatya, hippói püspök. — Ünnepe: aug. 28-án.

3. **Bazil** = Vazul (Nagy, Szent, 329—379.) Egyháztanító. Előbb szerzetes, később caesareai püspök. Ő volt a keleti szerzetesek megszervezője. — Ünnepe: június 14-én.

4. **Béda** (Szent, Tiszteletreméltó, 679—735). Bencés szerzetes, egyháztanító. — Ünnepe: május 27-én.

5. **Eusebius** = Özséb (263—339). Caesareai (palesztinai) püspök, egyháztörténetíró.

6. **Gergely** (Nagy, Szent, 540—604). Egyházatya, a keresztény ókor legnagyobb pápája. — Ünnepe: márc. 12.

7. **Gergely** (Nysszai, Szent, 335—394 körül). Nysszai püspök, Nagy Szent Bazil öccse. — Ünnepe: márc. 9.

8. **Glossza.** Ismeretlen szerzőtől származó jegyzet a Szentírás szövegének magyarázatához.

9. **Hiláriusz** (Szent, 310—367). Egyháztanító, poitiersi püspök. — Ünnepe: január 14-én.

10. **Hrabanusz** (Rabanusz) Maurusz (Boldog, 784—856). Bencés szerzetes, később mainzi érsek.

11. **János** (Aranyszájú, Szent 354—407). A legnagyobb keleti egyháztanító, konstantinápolyi püspök. Az egyházi szónokok példaképe és védőszentje. — Ünnepe: január 27-én.

12. **Jeromos** (Szent, kb. 340—419). Egyháztanító. A Szentírást ő fordította le latin nyelvre. — Ünnepe: szept. 30-án.

13. **Remig** (Szent, kb. 437—532). Reimsi püspök. Ő térítette és keresztelte meg Klodvig frank királyt. — Ünnepe: október 1-én.

Üzséb = Euzébiusz.

Vazul = Bazil.

TARTALOM

Bevezetés	— — — — —	7
A boldogságot Jézus adja	— — — — —	9
A nyolc boldogság rövid magyarázata	— — — — —	13
A „nyolc boldogság” Szent Máté evangéliumában	— — — — —	23
A „négy boldogság” Szent Lukács evangéliumában	— — — — —	57
Idézett írók	— — — — —	66

59. Mentés Mihály

JEREMIÁS SIRALMAI

56 oldal, alapár 1.— P

---

60. Endrefalvy Ottó

LÉLEKÚJULÁS

80 oldal, alapár 1.50 P

---

61. Dezső István

**A NYOLC BOLDOGSÁG ÉS
A SZENTATYÁK**

70 oldal, alapár 1.20 P

---

62. Erdey Ferenc

AZ ENGESZTELÉS SZENTJE

130 oldal, alapár 2.— P

---

63. Erdey Ferenc

ENGESZTELŐ ÉGI ANYÁNK, MÁRIA

130 oldal, alapár 2.— P

